

Mandagsanalyse: Obama varsler ny sikkerhedspolitik

Barack Obama er klar til et opgør med de neokonservative.

MANNI CRONE, VIBEKE SCHOU TJALVE OG ANNE SOFIE BANG LINDEGAARD

Præsident Obama annoncerede for nylig, at en overvågningsdrone og 80 amerikanske soldater var på vej til Tchad for at assistere opsporingen af de mere end 200 skolepiger, den militante nigerianske organisation Boko Haram siden april har holdt som gidsler. Med europæiske øjne ser beslutningen muligvis indlysende ud. Amerikanske tropper befrier uskyldige børn: Det ligner en vindesak og på den lange bane måske også en af den slags historier, Hollywood gerne vil forevige.

Set fra Det Hvide Hus er spørgsmålet imidlertid knap så enkelt. Man har nemlig hidtil været afvisende over for at betragte Boko Haram som sikkerhedsmæssig relevant. Et militært engagement i pigernes skæbne har derfor symbolsk og strategisk betydning, både i relation til Afrikas voksende militante religiøse bevægelser og i forhold til at formulere en slagkraftig og sammenhængende udenrigspolitik 'Obama-doktrin'. I den forstand kan den amerikanske Nigeria-mission ikke forstås isoleret, men skal ses som en brik i et større spil, der både handler om Obamas udenrigspolitiske tilgang til krigen mod terror – og om hans indædte indenrigspolitiske kamp mod fremtrædende kritikere.

Netop Boko Haram har nemlig længe udgjort et omdrejningspunkt for Obamas neokonservative kritikere, der gennem det meste af nulterne gjorde al-Qaeda til hovedmodstanderen i amerikansk sikkerhedspolitik og på den baggrund førte pennen for store dele af Bush-administrationens 'præventive' sikkerhedspolitik i Irak og Afghanistan. For store dele af dette miljø skal Boko Haram forstås og bekæmpes i direkte forlængelse af krigen i Irak og Afghanistan. Det er et toneangivende synspunkt, neokonservative opinionsdannere og kommentatorer længe har fremført, ofte med henvisning til filer, som det amerikanske militær identificerede ved likvideringen af Osama bin Laden. Ifølge de neokonservative viser filerne, at der har været kommunikation mellem Boko Haram og al-Qaeda. De neokonservative er derfor stærkt uenige i Obamas opfattelse af Boko Haram som et lokalt og socioøkonomisk motiveret nigeriansk oprør. De argumenterer, at Boko Haram skal ses som et ideologisk antistatligt projekt, der skal bekæmpes med globale militære midler. Hashtags som den 'BringBackOurGirls'-kampagne, Obama-administrationen længe har støttet, har de kun hån tilovers for.

VIL MAN forstå Obamas tilgang, er hans tale ved det hæderkronede militærakademi West Point i sidste uge en velegnet prisme. Taleren slog fast, at USA ønsker at redde pigerne »med det samme«. Men nærlæser man talen, indrammes aktionen aldrig som krig mod terror: Nok har USA sendt 80 specialtropper af sted, men de er på en mission for at bringe børn i sikkerhed – ikke for at bekæmpe Boko Haram. Den retoriske balancegang er ikke tilfældig. Obamas tale var formentlig hans til dato mest vidtgående opgør med en snæver militær forståelse af terrorbekæmpelse. En strategi »der involverer at invadere ethvert land, der huser terrornetværk« er både uholdbar og forfæjlet, forklarede han, fordi »ingen amerikansk militæroperation kan udslette den trussel, ekstremistiske grupper som Boko Haram udgør«. I nogen kontrast til den dronestrategi, der længe har været overskriften på Obama-administrationens tilgang til terrorbekæmpelse, udfoldede Obama på West Point en vision om udviklingspolitik som sikkerhedspolitik. Udviklingspolitik er ikke blot et appendiks til sikkerhedspolitikken, sagde han ligefrem. Dette ligger altså meget langt fra den massivt militariserede tilgang, de neokonservative foretrækker.

OBAMAS TALE ved West Point havde (blandt andet) utvivlsomt til formål at give igen på den neokonservative kritik. Mellem linjerne skulle talen sikre, at det amerikanske bidrag til skolepigerne skæbne ikke læses som en indrømmelse til de neokonservative, der ser stadig flere tilfælde af afrikansk terrorisme som en global trussel. Af samme årsag har den neokonservative reaktion på Obamas tale været skarp. Afgrunden mellem de to perspektiver er uendelig. Obama taler om nuancer og pragmatisme – om at lytte og om at prøve sig frem. I en vis forstand er han nærmest modstander af ideen om én overordnet eller 'global' amerikansk sikkerhedsstrategi. For hans konservative kritikere giver den tilgang ganske enkelt ikke mening. Ikke bare fremstår den i deres øjne vaklende, forvirret og svag, men mere alvorligt mangler den national stolthed: Den er ikke 'storslået', men fortaber sig i detaljer, den drives ikke af et urokkeligt moralsk kompas, men taler om kompleksitet, og den udviser ikke lederskab, men sniger sig ydmygt (og i deres øjne ydmygende) af sted.

Set som del af denne større ideologiske kamp står det klart, at den amerikanske troppeudsending er udviklet. Beslutningen blev truffet med tæven: Obama vil ikke i direkte krig med Boko Haram. Til gengæld langer han nu meget klart ud efter sine neokonservative kritikere.

analyse@pol.dk

Hånd og ånd

Amerikanske forskere har fundet ud af, at hukommelse, idérigdom og evnen til abstrakt tænkning fremmes, når man skriver i hånden frem for på en computer. Tegning: Anne-Marie Steen Petersen

Spitzenkandidaten og EU-spilfægtierne

SIGNATUR
BJØRN BREDAL

Snart får EU en ny kommissionsformand, der er komplet kendt i EU og komplet ukendt i 'Ak, Europa!'.

Der gik Lars Løkke i det hele, da resultatet af EU-valget skulle gøres op her i landet. Men nu er der da faldet lidt ro over det larmende Venstre, og så kan vi måske få madro til at tygge lidt på EU-resultatet?

Sejrherren var Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti, taberen var Venstres formand, og ingen djævel satte noget af alt dette i forhold til Europa. Det var et dansk valg, som udspandt sig i en dansk offentlighed og blev tolket ud fra sine danske resultater. Hvilket er typisk europæisk, for sådan er det i hvert eneste af de 28 medlemslande. Der er ingen

fælleseuropæisk politisk offentlighed; der er mindre fælleseuropæisk kulturel offentlighed, end der var før Murens fald, og EU kører deruda' i en logik, som hedder mere Europa, alt imens alle kan se, at der hele tiden bliver mere EU og mindre Europa. *What to do*, som det hedder på unionens fællessprog, 'euroglobish'.

DET MEST fælleseuropæiske ved parlamentsvalget var, at protestpartier vandt frem i en række lande: Jobbik i Ungarn, Ubik i Storbritanien, Syriza i Grækenland, Front National i Frankrig og Dansk Folkeparti i Danmark.

Det har ikke skortet på kommentatorer, som har spottet og tolket paradokset i denne fælleseuropæiske EU-skepsis. Men det er (dobbeltparadoksalt) alt for europæisk at tolke sådan. For der er himmelvid forskel fra det venstreorienterede Syriza til det højreorienterede Jobbik, og selv om der er mange gode grunde til at frygte Dansk Folkeparti, så er dette parti bare ikke tilnærmelsesvis så frygteligt som franske Front National.

Det var vidt forskellige nationale protestpartier, der vandt frem i de forskellige lande – og i Danmark er det vel ikke engang rimeligt bare at betegne Dansk Folkeparti som et protestparti, som om det parti og dets fjerdedel af vælgere stod uden for det almindelige politiske system. DF ligger langt ude, når det gælder fremmedpolitikken, men på alle mulige

“
Hele tiden mere EU og mindre Europa

andre parametre er partiet meget mere moderat og 'normalt' end f.eks. de vilde folk i protestpartiet Liberal Alliance *alias* Saxo Bank.

Sådan er der et særlig dansk mønster, ligesom der er andre mønstre i andre lande, og hvis man er så 'europæisk', at man kun fokuserer på det påstået fælleseuropæiske protestfænomen, så overser man alle mulige andre og nok så interessante, men nationale fænomener. For eksempel det italienske: Premierminister Matteo Renzi stærkt proeuropæiske centrumvenstre-parti, Partito Democratico, vandt en fuldstændig overvældende sejr med ca. 40 procent af stemmerne. Et italiensk fænomen med italienske forklaringer.

EU-VALGET FANDT sted som 28 nationale valg, men snart skal der vælges nye formænd for EU-kommissionen og ministerrådet, og ved valget af disse to 'præsidenter' vil det vel vise sig, at europæerne debatterer og strides om kandidaterne i en fælleseuropæisk offentlighed? Nej, vel?

Ganske vist er der netop for første gang i mands minde kommet en tysk ord ind i euroglobish, nemlig *spitzenkandidaten*. For det har skullet forestille, at valget af José Manuel Barosos efterfølger var et valg mellem nogle få tydelige spidskandidater, først og fremmest den tyske socialdemokrat Martin Schulz og den borgerlige luxembourger Jean-Claude Juncker.

Der har ligefrem været tv-dueller mellem de to herrer – dueller, som vi har været vældig optaget af her til lands, ikke sandt?

Men nu har Angela Merkel for resten meddelt, at hun støtter Juncker, og så gør det måske ikke så meget, at vi ikke sad med næsen klistret til skærmen for at følge duellerne mellem Schulz og Juncker, disse to gamle 'super-EU-pæere', som havde vældig svært ved overhovedet at finde noget at være uenige om. For mon ikke, Merkel bare bestemmer og får Juncker-skeptikere som britiske David Cameron 'bragt til fornuft'?

SÅ NU BLIVER det altså Jean-Claude Juncker, som i årene fremover skal tegne EU og vække den europæiske begejstring. En gammel ræv, kendt af alle i EU, ukendt af alle i Europa. En mand, der med den meget europæiskorienterede britiske historiker Timothy Garton Ash's ord er »indbegrebet af alt det, som både højre- og venstrefløjens proteststemmer nærer mistilid til. Han fremstår som indbegrebet af en fjern politisk elite. Han er så at sige EU's svar på Ludvig XVI.« Nej, »tiden er bare ikke til folk som Juncker«, siger Garton Ash og fortsætter: »Her og nu er der brug for en EU-kommission, hvor de allerbedste kræfter sættes ind«. Men det sker ikke.

Jeg husker titlen på en bog af Hans Magnus Enzensberger: 'Ak, Europa!'.
bjorn.bredal@pol.dk

Bedre retsstilling for voldtægtsofre ønskes

For få bliver dømt for voldtægt i Danmark.

UAGTSOMHED

HELLE HALD, ADVOKAT, SIRIUSADVOKATER

2. JUNI var jeg en del af et debatindlæg her i avisen sammen med SF's retsordfører om uagtsomt voldtægt. For god ordens skyld ønsker jeg præciseret, at jeg ikke ubetinget er tilhænger af at indføre straf for uagtsomme forbrydelser. Som led i debatten om voldtægt vil jeg gerne fremføre en række uddybende pointer.

Der har siden 1987, hvor Justitsministeriet afgav betænkning om forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager, været adskillige tiltag til at forbedre retsstillin-

gen for voldtægtsofre. Der er ingen tvivl om, at retssikkerheden er øget, og at adskillige kvinder (og mænd) kommer igennem en sag om seksuelle overgreb med følelsen af at være guidet trygt og sikkert gennem retssystemet – på trods af den forfærdelige forbrydelse.

Desværre er der dog fortsat adskillige udfordringer i det strafferetlige system, der får mig til at hævde, at for få bliver dømt for voldtægt i Danmark, selv om der har fundet en seksuel forbrydelse sted. Jeg hilser det derfor velkommen, at SF rejser debatten om forbedring af retsstillingen for voldtægtsofre i Danmark.

Som praktikker gennem mange år ved jeg, at mange sager sluttet på bevisets stilling, hvilket betyder, at politiets jurister vurderer, at beviserne i en given sag ikke er tilstrækkelige til, at det må forventes, at sagen ved domstolene fører til

“
Som advokat med et solidt kendskab til strafferet er jeg umiddelbart forbeholden over for en tanken om at kriminalisere uagtsomme forbrydelser

domfældelse. Eller med andre ord: Der er ikke tilstrækkelige beviser for, at den seksuelle krænkelse bliver vurderet som en voldtægt, og at gerningsmanden bliver dømt i overensstemmelse hermed.

Når mange sager sluttet på bevisets stilling, skal det ses i lyset af, at enhver rimelig tvivl kommer den tiltalte til gode, og der skal således gode beviser til, at en domstol finder frem til, at den formodede gerningsmand har haft det såkaldte kriminelle fortsæt til at begå en voldtægt. Hvis kvinden ikke i tilstrækkelig grad har sagt fra – måske fordi hun har været bange for at få (yderligere) bank og/eller har været i chok – sker der frifindelse.

Hvis man indførte et begreb som uagtsomt voldtægt, ville man i højere grad kunne dømme en gerningsmand, der burde vide, at kvinden nok ikke gjorde modstand, fordi hun var så sanseløst be-

ruset, at hun var ude af stand til dette.

Det skal for god ordens skyld bemærkes, at det i dag også er strafbart at have samleje med en kvinde, der er ude af stand til at modsætte sig handlingen, men det er selvsagt meget vanskeligt at løfte bevisbyrden for, at kvinden var ude af stand til at modsætte sig handlingen – navnlig når hun intet selv kan huske.

Som advokat med et solidt kendskab til strafferet er jeg umiddelbart forbeholden over for en tanke om at kriminalisere uagtsomme forbrydelser. Indførelse af et begreb som uagtsomt voldtægt bør derfor forudsætte grundige overvejelser. Det vil være glædeligt, hvis disse grundige overvejelser i det mindste kunne være med til at påvirke de dele af befolkningen, der tilsyneladende om voldtægtsofre tænker, at det har de nok selv været ude om i et eller andet omfang.